

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وقوع قیامت دیر یا نزدیک؟

پژوهشی در اثبات نزول بودن وقوع قیامت
بر اساس آیات و روایات

ابراهیم معتمدی نیا

سرشناسه	معمدی نیا، ابراهیم، ۱۳۴۲-
عنوان و نام پدیدآور	وقوع قیامت، دور یا نزدیک؟ / ابراهیم معمدی نیا.
مشخصات نشر	اصفهان: کنکاش، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	ک، ۱۶۹ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۱۳۶۵-۵۵-۳:
موضوع	Resurrection -- Qur'anic teaching:
رده بندی کنگره	۵/BP۲۲۲:
رده بندی یوبی	۴۴/۲۹۷:
شماره کتابخانه ملی	۶۱۱۹۶۷۲

انتشارات کنکاش نشر برادر کسور سال ۱۳۹۰ و ناشر برگزیده استان سال ۱۳۸۸

وقوع قیامت، دور یا نزدیک؟

مؤلف:	ابراهیم معمدی نیا
ناشر:	انتشارات کنکاش
نوبت چاپ:	اول
تاریخ نشر:	۱۳۹۹
تیراژ:	۵۰۰ جلد
مدیر تولید:	محمد جزینی
چاپ:	کنکاش
صحافی:	مردانی
قیمت:	۱۸۰۰۰ تومان
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۱۳۶-۵۵۵-۳

اصفهان، سه راه حکیم نظامی، ابتدای خیابان ارتش، چاپ و نشر کنکاش

تلفن: ۳۶۲۵۸۰۴۹ (۰۳۱)

سرآغاز سخن.....الف

بخش اول: بررسی آیات

- گروه اول آیات: توقفی کوتاه در دنیا و عالم برزخ.....۲
- (۱) اقامتی یک یا ده روزه در دنیا و عالم برزخ.....۳
- (۲) تأخیر در رفتن به عالم بر اندک بودن عمر دنیا.....۴
- (۳) درنگ انسان قبل از قیامت بیش از عصرگاه یا صبحگاهی نبوده.....۷
- (۴) سوگند مجرمین در مورد توقف یک ساعته در برزخ و پاسخ مومنان به آنها.....۸
- (۵) توقفی یک ساعته پیش از روز قیامت.....۹
- (۶) ساعتی اقامت در دنیا و برزخ.....۱۱
- (۷) درنگی اندک در عالم پیش از قیامت.....۱۳
- (۸) لذت اندک مجرمین از نعمتها در مدت کوتاه دنیا.....۱۴
- نتیجه گیری از گروه اول آیات.....۱۵
- برطرف شدن حجابها در قیامت.....۱۶
- کوتاه بودن عمر دنیا و برزخ و جاودانگی آخرت.....۱۷
- گروه دوم آیات: نزدیک بودن وقوع قیامت.....۱۹
- (۱) منکران، قیامت را دور می بینند و خداوند آن را نزدیک می بیند.....۱۹
- (۲) قیامت نزدیک است اما علم به زمان آن تنها نزد خداست.....۲۰
- (۳) نزول بر حق کتاب و میزان و نزدیک بودن قیامت.....۲۱
- (۴) قیامت نزدیک است.....۲۳
- مفهوم «لعل» و «عسی» در آیات قرآن.....۲۵

- ۲۹..... (۵) وعده حق (قیامت) نزدیک شد.
- ۳۰..... (۶) قیامت نزدیک شد.
- ۳۲..... (۷) عذابی نزدیک در کمین مجرمان.
- ۳۳..... (۸) نزدیک شدن حساب و غفلت مردم.
- ۳۴..... (۹) روز نزدیک.
- ۳۵..... (۱۰) قیامت چنان نزدیک است که گویی همین فرداست.
- ۳۷..... (۱۱) دلخشت به سوی دانای نهان و آشکار در آینده نزدیک.
- ۳۸..... (۱۲) رسیدن به حد اجتناب و انس در آینده نزدیک.
- ۳۹..... (۱۳) چهره زشت کافران بر قیامت را نزدیک بینند.
- ۴۱..... (۱۴) مهلتی محدود و معین تا وقوع قیامت.
- ۴۳..... گروه سوم آیات: وقوع ناگهانی قیامت.
- ۴۳..... (۱) برپا شدن ناگهانی قیامت در حالی که نشانه‌های آن آشکار گشته.
- ۴۴..... «اشراط السّاعه» یا نشانه‌های نزدیک بودن قیامت.
- ۴۷..... (۲) وقوع ناگهانی قیامت و بی‌خبری مردم از آن.
- ۴۸..... (۳) عذاب فراگیر الهی و برپا شدن ناگهانی قیامت.
- ۴۹..... (۴) فرا رسیدن ناگهانی قیامت و حسرت تکذیب کنندگان.
- ۵۰..... (۵) تردید کافران در مورد دین الهی تا هنگام برپا شدن ناگهانی قیامت.
- ۵۱..... (۶) وقوع سنگین، عظیم و ناگهانی قیامت.
- ۵۲..... «السّاعه» یکی از نام‌های قیامت.
- ۵۳..... (۷) برپا شدن ناگهانی قیامت و بهت کافران.
- ۵۴..... (۸) فرا رسیدن ناگهانی قیامت و ظهور عذاب دردناک.
- ۵۵..... (۹) وقوع ناگهانی قیامت در موعد مقرر.
- ۵۶..... (۱۰) پیروی از دستورات الهی پیش از فرا رسیدن ناگهانی عذاب.
- ۵۷..... (۱۱) برپایی قیامت در چشم بر هم زدنی و حتی از آن هم کوتاه‌تر.

بخش دوم

طرح چند موضوع در اثبات نزدیک بودن قیامت

موضوع اول: چند روایت درباره سه گروه در عالم برزخ..... ۶۰

بیان چند روایت..... ۶۱

نکاتی از بحار الانوار ذیل روایات مورد بحث..... ۶۳

نظر ملامه طباطبائی در مورد مواخذه و سوال و جواب از اموات..... ۶۵

نگرش اهل علم به روایات مربوط به سوال و جواب قبر..... ۶۶

بررسی و نتیجه گیری از روایات مربوط به سوال و جواب قبر..... ۶۸

متوسطی چه کسانی هستند؟..... ۷۱

مستضعفین چه کسانی هستند؟..... ۷۳

موضوع دوم: زمان در عالم روح قیامت..... ۷۴

زمان چیست؟..... ۷۴

انسان موجودی اندازه گیر و حسابگر..... ۷۵

دلیل و مبنای انتخاب مقیاس زمان برای سنجش حرکت..... ۷۵

چهره ملکی عالم و مخلوقات و چهره ملکوتی..... ۷۶

درک متفاوت انسان ها از مدت زمان برزخ و مواقف قیامت..... ۷۷

آفرینش انسان و مقام رفیع روح او از نگاه قرآن..... ۷۸

آیا روح انسان در حصار زمان و مکان است؟..... ۸۰

زمان در عالم وحدت..... ۸۱

شواهد و دلایلی از قرآن..... ۸۱

انفصال روح از جسم و از عالم مادی در دنیا..... ۸۳

مصدق اول: مرگ موقت..... ۸۳

مصدق دوم: خواب..... ۸۴

- ۸۵.....مصدق سوم: بیهوشی
- ۸۵.....مصدق چهارم: در اوج شادی یا در شدت غم و اندوه
- ۸۶.....مصدق پنجم: در شدت دوستی و عشق به خدا
- ۸۶.....مصدق ششم: در عشق و توجه بسیار به امور دنیوی
- ۸۷.....درک متوسطین و مستضعفین از گذر زمان در عالم برزخ
- ۸۸.....درک متفاوت سه گروه از گذر زمان در عالم برزخ
- ۸۸.....گروه اول: مومنان محض و خالص
- ۹۰.....گروه دوم: شرکان، منافقان و مجرمان
- ۹۰.....داستانی عبرت آموز
- ۹۳.....گروه سوم: مستضعفین
- ۹۶.....موضوع سوم: پرسش از زمان و سرع قیامت
- ۹۷.....شتاب گروهی برای وقوع قیامت و رسیدن عذاب
- ۹۷.....پاسخ قرآن درباره زمان وقوع قیامت و رسیدن در برپا شدن آن
- ۹۸.....دلایل نامعلوم بودن زمان وقوع قیامت
- ۱۰۴.....چند نکته
- ۱۰۶.....موضوع چهارم: عالم برزخ، باطن و ملکوت دنیا
- ۱۰۶.....پاسخ اول: عالم برزخ، نیمه پنهان دنیا
- ۱۰۷.....پاسخ دوم: عالم برزخ جدا و منفصل از دنیا نیست
- ۱۰۹.....پاسخ سوم: شباهت‌های میان دنیا و برزخ نشانگر پیوستگی این دو عالم
- ۱۱۰.....هم زمانی و پیوستگی دنیا و عالم برزخ
- ۱۱۱.....دیگر شباهت‌ها و تفاوت‌های دنیا و برزخ
- ۱۱۲.....مقایسه توانایی‌ها، موفقیتهای و ادراکات انسان در چهار عالم
- ۱۱۴.....زندگی دنیوی، دورانی سرنوشت‌ساز و نقش‌آفرین در حیات اخروی انسان

پاسخ چهارم: تجمع ارواح پس از مرگ در وادی السلام یا وادی برهوت.....	۱۱۵
چهره ملکی و چهره ملکوتی وادی السلام و برهوت.....	۱۱۷
موضوع پنجم: شباهت‌های خواب با مرگ.....	۱۲۰
انواع خواب و شباهت‌های آنها با عالم برزخ.....	۱۲۲
شباهت خواب با مرگ از نگاه روایات.....	۱۲۴
نزدیک شدن مرگ و قیامت از نگاه روایات.....	۱۲۶
شباهت خواب با مرگ و عالم برزخ.....	۱۲۸
موضوع ششم: مهیا بودن بهشت و دوزخ، دلیل نزدیک بودن قیامت.....	۱۳۲
دلیل اول: دیدار پیامبر اکرم (ص) از بهشت قیامت در شب معراج.....	۱۳۲
دلیل دوم: تایید روایات از مهیا بودن بهشت و دوزخ قیامت.....	۱۳۳
روایت هروی از امام رضا (ع).....	۱۳۳
مشاهدات پیامبر اکرم (ص) از مکه و عالم برزخ در سفر معراج.....	۱۳۴
نمونه‌هایی از مشاهدات پیامبر اکرم (ص) در سفر معراج.....	۱۳۶
دلیل سوم: آماده بودن بهشت برای مومنان و اهل تقوا از نگاه قرآن.....	۱۳۷
دلیل چهارم: نزدیک بودن بهشت به اهل تقوا و مومنان از نگاه قرآن.....	۱۳۸
دلیل پنجم: احاطه جهنم بر کافران.....	۱۳۹
دلیل ششم: آماده و مهیا بودن جهنم برای اهلش.....	۱۴۰
دلیل هفتم: رویت جهنم در دنیا با کسب یقین.....	۱۴۱
نمونه‌ای از مردان اهل یقین.....	۱۴۲
دلیل هشتم: فعل مستقبل نشانگر نزدیک و مهیا بودن بهشت و دوزخ.....	۱۴۳
فهرست آیات.....	۱۴۷
فهرست منابع و مآخذ.....	۱۴۹

سر آغاز سخن

﴿أَزِفَتِ الْأَزْفَةُ﴾ (نجم-۵۷)

«نزدیک شد نزدیک شونده»

«روزی نزدیک غروب آفتاب، رسول گرامی اسلام ﷺ برای یارانش خطبه می خواند. آن حضرت در قیاسی از بیانات گهربارش فرمود: سوگند به کسی که جان محمد به دست اوست آنچه در عمر دنیا گذشته نسبت به آنچه باقی مانده مانند مدتی است که از امروز شما گذشته نسبت به آنچه باقی مانده و می بینید که جز مدت کمی باقی نمانده است.»^۱

پیامبر اکرم ﷺ در این روایت به بیان حقیقتی در ره مدت زمانی که بر دنیا گذشته و آنچه باقی مانده می پردازد. آن حضرت که به نواست خدا از غیب و شهود عالم آگاه است، در این فرمایش خود بر کوتاه و اندک بودن آنچه از عمر دنیا باقی مانده تصریح نموده و با سوگند به حق تعالی که جان گرامی پیامبر در دست اوست سخن خود را مورد تاکید قرار می دهد.

آثار و نتایج اعتقاد به نزدیک بودن قیامت

اعتقادات و باورهای انسان تاثیرات شگرفی بر هدایت یا گمراهی او و حتی هم نوعانش و آیندگان در بر دارد. برای انسان، داشتن ایمان و باورهای الهی، اخلاق و گفتار نیکو و اعمال صالح سرنوشت ساز بوده، سبب رشد و هدایت او در دنیا و

آخرت می‌شود. از جمله این باورها که اعمال و جهت گیری‌های انسان متأثر از آن است نگرش او به مدت عمرش در دنیا و فاصله‌اش تا مرگ، برزخ و قیامت است. نزدیک یا دور دانستن مرگ و عالم پس از آن و نیز قیامت، نقشی موثر و تعیین کننده بر زندگی انسان در دنیا و سرنوشت او در آخرت خواهد داشت. برای روشن شدن بهتر مطلب می‌توان به مقایسه کسانی که مرگ، برزخ و قیامت را به خوبی نزدیک می‌دانند با افرادی که به عالم پس از مرگ و قیامت اعتقادی ندارند و یا آن را از خود دور می‌دانند پرداخت. معتقدین به نزدیکی مرگ، عالم برزخ و قیامت هرگز به اتکال افکار، رفتار، گفتار و منش خود در زندگی هستند و می‌کوشند در مسیر حق گام برداشته و از راه راست منحرف نشوند. آنان باور دارند هر لحظه امکان مرگ و ورود به عالم برزخ و آنگاه برپایی قیامت، محاسبه اعمال و پاداش یا کیفر وجود دارد. اما انانی که مرگ را از خود دور دانسته و عالم برزخ و قیامت را اموری بعید یا امری می‌شمارند، داشتن هر پندار حق یا باطل، انجام هر عمل پسندیده یا ناپسند و بداند یا گنهار صواب یا ناصوابی را برای خود مجاز شمرده و چه بسا مرتکب اقسام گدهان و اءال ناشایست شوند. اکنون به ذکر برخی فواید و نتایج اعتقاد به نزدیک بودن قیامت می‌پردازیم:

(۱) اعتقاد به قیامت و نزدیک بودن وقوع آن در تقویت انسان به خدا و پیروی از دستوراتش بسیار تاثیرگذار است و انسان را در پیروی از احکام الهی، پیامبران و کتاب‌های آسمانی ترغیب می‌کند.

(۲) این باور باعث اصلاح عقاید و افکار شده، کنترل رفتار، گفتار و خلقیات انسان را به دست گرفته و او را به سوی اعمال صالح و فضایل سوق می‌دهد.

(۳) این طرز تلقی از زمان وقوع قیامت باعث بکارگیری هرچه بیشتر استعدادها، توانایی‌ها و امکانات در جهت رشد، هدایت و خدمت رسانی به هم نوعان به خصوص افراد ضعیف و ناتوان می‌گردد.